

Úvod

Předkládaná publikace si klade za cíl podat přehled základních údajů o správních obvodech obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje, vyzdvihnout jejich specifika v rámci kraje a porovnat vývoj hodnot vybraných ukazatelů v čase. Jedná se především o porovnání dat ze sčítání lidu, domů a bytů a dále ročních údajů z demografické statistiky, nezaměstnanosti, ekonomických subjektů, bytové výstavby a několika dalších oblastí.

Od 1. ledna 2003 zahájily v Česku svou činnost 205 obcí s rozšířenou působností (často jsou uváděny také jako obce III. stupně), které byly definovány na základě Zákona č. 314/2002 Sb. Vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. pak byly vymezeny jejich správní obvody. Příslušnost obcí do správních obvodů byla upravena k 1. 1. 2005 vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

K 1. lednu 2021 vstoupil v platnost Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu, ve kterém je stanoveno, že správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) jsou základními jednotkami územního uspořádání. Jednotlivé SO ORP byly vymezeny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 346/2020 seznamem obcí, které do nich náleží. Jedním z cílů těchto územních změn byla úprava hranic krajů, okresů a SO ORP tak, aby byly vzájemně skladebné. Výjimkou je SO ORP Turnov v Libereckém kraji, kde část obcí náleží do okresu Jablonec nad Nisou a zbývající obce do okresu Liberec. K další změně došlo podle vyhlášky č. 389/2022 Sb. s účinností od 1. ledna 2023 (přesun obce Přemyslovice ze správního obvodu Prostějov do správního obvodu Konice).

První část publikace obsahuje základní charakteristiku jednotlivých správních obvodů kraje. Druhá část se zaměřuje na data o správních obvodech v územním srovnání v rámci kraje. V příloze naleznete základní údaje o všech obcích kraje v členění podle správních obvodů a o všech správních obvodech Česka.

Při prezentaci dat o správních obvodech vycházíme ze sumarizace dostupných údajů za jednotlivé spádové obce dle územního vymezení správních obvodů k 1. lednu 2024. Všechny údaje z předchozích let byly přepočteny na územní strukturu platnou v roce 2024. K nejvýznamnějším datovým zdrojům, zohledňujícím podrobný územní pohled, patří sčítání lidu, domů a bytů. Využity byly i další databáze, z nichž lze provádět výběry dat v nejrůznějších kombinacích a v různých územních členěních. Věříme, že tato publikace přispěje k uspokojení rostoucí poptávky po regionálně členěných datech.

Obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje napříč kraji. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít v [DataStatu](#), případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na adrese csu.gov.cz/plzensky. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * * * *

V Plzeňském kraji je 15 obcí (měst) se statutem obce s rozšířenou působností, jejichž městské úřady zabezpečují agendy pro všechny obce, které náleží do jejich správního obvodu. Jedná se o tato sídla: Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice a Tachov.